

Bruk, riskbruk och beroende

Evidensbaserad bedömning och behandling av beroendeproblematik.

En specialistkurs om substans- och beteendeberoenden som ger en fördjupad förståelse av beroendeproblematik. Kursens upplägg består i föreläsningar, gruppdiskussioner och seminarier för att främja kunskapsutbyte och reflektion. Det syftar till att öka din kunskap om hur beroenden kan uppstå, vidmakthållas och behandlas, samt hur du tillsammans med vårdtagaren kan förebygga återfall. Du får fördjupa dig i hur behandlingen kan individanpassas och hur samsjuklighet kan påverka beroendeproblematik. Kursen går även igenom aktuella och evidensbaserade behandlingsmetoder i både i teori och praktik.

Kursdatum

24 september, 15 oktober, 12 november och 3 december 2026.

Plats

Digital kurs på Zoom.

Behörighet

Leg. psykolog med grundläggande teoretisk och praktisk kunskap i kognitiv beteendeterapi. Kursen är möjlig att anmäla sig till oavsett om du genomför specialistutbildningen eller bara vill fördjupa dina kunskaper i ämnet.

Ackreditering

Specialistkursen AKO573 ackrediteras som 1 fördjupningskurs inom Missbruk- och beroendepsykologi, Psykologisk behandling/psykoterapi, Forensisk psykologi samt Klinisk vuxenpsykologi. Kursen godkänns även som 1 breddkurs inom övriga specialiteter.

Omfattning och upplägg

Kursen är på 7,5 högskolepoäng och motsvarar fem veckors heltidsstudier. Totalt ingår 24 lärarledda lektionstimmar fördelade på 4 heldagar kl. 9-16. Under kursens gång har kursdeltagaren tillgång till WiseMinds kursplattform med digitala resurser som stödjer lärandet, samt ett diskussionsforum.

Kursen omfattar föreläsningar, seminarier och workshops. Undervisningen är förlagd till fyra heldagar med föreläsningar under förmiddagarna och tillämpande seminarier och workshops under eftermiddagarna.

Kursen avslutas med examinerande moment i form av skriftlig och muntlig presentation, samt peer feedback. Kursen genomförs med både individuell förberedelse och aktivt deltagande i gruppdiskussioner och seminarier för att främja kunskapsutbyte och reflektion.

Innehåll och syfte

Kursen behandlar följande områden:

- Olika förklaringsmodeller till uppkomsten av beroende samt kunskap om olika huvudmän och deras ansvarsområden. Kursen tar upp både substansberoende och beteendeberoende, som exempelvis spelberoende.
- Samsjuklighet gällande diagnoser som NPF, bipolaritet, depression, social fobi, PTSD lyfts under kursen.
- Evidensbaserad behandling. Vilka metoder har stöd i forskningen och vilka nyare metoder verkar lovande?
- Olika patientgrupper och behov av anpassning gällande behandling.
- Riskbruk och metoden Kontrollerat drickande.
- Medicinsk kunskap om olika drogers påverkan på hjärnan.
- Farmakologisk behandling vid olika beroendetillstånd. Lite medicinhistoria och en kortare, men spännande djupdykning i hjälpsam kunskap om fysiologi och medicin för psykologer som möter beroende i sitt arbete.
- Genom att förstå individuella faktorer som ökar risken för återfall kan vårdpersonal hjälpa patienten att identifiera återfallsvarningar såsom specifika situationer, känslor eller tankemönster.
- Utveckling av coping-strategier för att hantera triggers och svårigheter utan att återfalla i missbruket.
- Kontinuerlig självövervakning och uppföljning är nyckelelement för att säkerställa att återfallspreventionsstrategier förblir relevanta och effektiva över tid.
- Integration av metoderna i behandlingsplanen. Att hantera och förebygga återfall genom att arbeta tillsammans med patienten för att skapa en personlig och hållbar strategi. Kontinuerlig dialog och anpassning av behandlingsplanen för att möta individuella behov och utmaningar.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter genomgången och godkänd kurs förväntas deltagaren ha erhållit:

- Fördjupad förståelse för riskbruk, beroende, olika teoretiska förklaringsmodeller till uppkomst och vidmakthållande av beroendeproblematik.
- Forskningsfronten för teoretiska förklaringsmodeller och beroendeforskning.
- Ökad kunskap om lagstöd och tvångsvård vid omhändertagande av individer med beroendeproblematik.
- Kunskap om Socialstyrelsens aktuella riktlinjer för att behandla olika beroendetillstånd.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången och godkänd kurs förväntas deltagaren ha erhållit:

- Färdighet att kunna redogöra för olika teoribildningar kopplat till missbruk och beroende.
- Förmåga att kunna särskilja mellan riskbruk och beroende samt initiera adekvat behandling.
- Kunskap om olika evidensbaserade behandlingar kopplat till beroendetillstånd.
- Aktuella riktlinjer för att behandla olika beroendetillstånd.
- Färdigheter i att tillämpa evidensbaserade behandlingsmetoder vid beroendeproblematik.

Värderingsförmåga

och förhållningssätt

Efter genomgången och godkänd kurs förväntas deltagaren ha erhållit:

- Förmåga att redogöra för evidensbaserade behandlingsmetoder utifrån beroendeproblematik.
- Kunskap om farmakologisk behandling i samband med beroendeproblematik.
- Kunna redogöra för olika teoretiska förklaringsmodeller till uppkomsten av beroende.

Examination

Obligatorisk närvaro vid minst 90% av kursdagarna och samtliga obligatoriska moment. Viss frånvaro kan kompletteras genom skriftlig hemuppgift. Examinationen består av en skriftlig hemtentamen. Utbildningen kommer att bedömas med betygen godkänd/icke godkänd.

Kursutvärdering

Kursen utvärderas under kursens gång där möjlighet till feedback finns under och mellan kursdagarna. Kursutvärderingen ges skriftligt och anonymt vid kursens slut.

Kurslärare och examinator

Carl-Martin Pethrus, kursledare
Leg. psykolog och Med. Dr. Forskare vid Statens Institutionsstyrelse. Har tidigare arbetat kliniskt som behandlande psykolog och genomför sin STP-utbildning med inriktning mot missbruk- och beroendepsykologi.

Henrik Josephson, examinator
Leg. psykolog, leg. psykoterapeut och Med. Dr. Forskare med särskilt intresse för KBT och MI som behandlingsmetoder vid beroende. Arbetat många år som psykolog vid Beroendecentrum Stockholm och som lärare på psykoterapeutprogrammet vid Karolinska institutet. Driver idag egen mottagning.

Fler föreläsare medverkar på kursen och presenteras i samband med inbjudan till kursplattformen.

Pris

17 800 kr + moms.

Kursmaterial ingår ej utan införskaffas av den enskilda kursdeltagaren. Viss litteratur kan förekomma på vår kursplattform.

15 900kr + moms

Rabatterat pris gäller även vid 3 eller fler bokningar från samma arbetsgivare.

Rabatterat pris ges även vid anmälan även till specialistkursen Motiverande samtal (MI) erbjuder vi ett rabatterat pris 15 900kr per kurs.

Kursanmälan

Anmälan till kursen görs på: wisemind.se/utbildning under fliken "Kursanmälan".

Sista anmälningsdatum: 31 augusti.
Vid senare intresse kontakta oss gärna för mer information.

Kontaktinformation

info@wisemind.se

Tel: 0763-25 49 58

WiseMind Psykologiskt Kunskapscenter grundades år 2000. Sedan dess har WiseMind arrangerat utbildningar som grundar sig i psykologins breda kunskapsfält och närliggande områden. Varje utbildning utformas utifrån aktuell psykologisk forskning och anpassas till målgruppen. Utbildningen ska bidra till evidensbaserade arbetssätt. Det ska vara enkelt att omvandla de nyvunna kunskaperna till praktiskt användbara principer och färdigheter i den egna verksamheten.

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur

Heilig, M. (2015). *Alkohol, droger och hjärnan. Tro och vetande utifrån modern neurovetenskap*. Natur & Kultur Akademisk. (331 sidor)

Fahlke, C. (2012). *Handbok i missbrukspsykologi: teori och tillämpning*. Liber AB. (552 sidor)
UPPDATERA

Ytterligare vetenskapliga artiklar tillkommer inför och under kursen.

Tillkommer ca 70 sidor valda artiklar utifrån respektive föreläsare och kursdeltagares egna önskningsar.

Referens- och fördjupningslitteratur

Socialstyrelsen (2019). *Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende*.